

Ocenění majetku pro účely podle § 69a odst. 3 písm. c) obchodního zákoníku ve znění před 1.1.2001

V případě oceňování majetku pro účely ustanovení § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. ve znění do 1.1.2001 se nepoužije postup podle zákona č. [151/1997](#) Sb. Ten se použije v případech, kdy právní předpis odkazuje na použití zvláštního předpisu pro ocenění, jestliže existuje veřejný zájem na tom, aby ocenění proběhlo podle zákonem stanovených pravidel.

V případě oceňování majetku pro účely ustanovení § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. ve znění do 1.1.2001 se nepoužije postup podle zákona č. [151/1997](#) Sb. Ten se použije v případech, kdy právní předpis odkazuje na použití zvláštního předpisu pro ocenění, jestliže existuje veřejný zájem na tom, aby ocenění proběhlo podle zákonem stanovených pravidel. V případě ocenění podle § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. ve znění do 1.1.2001 se jedná o přípravu podkladového materiálu pro rozhodování společníků či valné hromady o sloučení, splynutí rozdělení nebo přeměně obchodní společnosti, tj. právnické osoby, která není podrobena státnímu dozoru.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Odo 650/2002, ze dne 17.12.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci návrhu Ing. A. H., o neplatnost usnesení valné hromady P. P., a.s., vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 23 Cm 146/2000, o dovolání navrhovatele, proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. dubna 2002, č.j. 14 Cmo 61/2001-75, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Napadeným usnesením potvrdil odvolací soud usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 1.6.2001, č.j. 23 Cm 146/2000-52, v rozsahu, ve kterém tento soud zamítl návrh na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady společnosti P. P., a.s. (dále jen „společnost“), konané dne 30.6.2000, přijatých pod body 7,8,9 a 10 pořadu jednání.

Návrhu dovolatele na připuštění dovolání odvolací soud nevyhověl.

V odůvodnění svého usnesení se odvolací soud především zabýval námitkou podjatosti, kterou vznesl odvolatel poté, co bylo zahájeno jednání, vůči JUDr. V. T. Odvolací soud v souladu s částí dvanáctou, hlavou první, bodem 1. a contrario bod 5., zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád (dále též jen „o.s.ř.“), ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, postupoval podle § 15b odst. 2 o.s.ř. v nyní platném znění. Uzavřel, že námitka podjatosti není důvodná, neboť důvodem pro vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v rozhodování

soudce v jiných věcech (§ 14 odst. 4 o.s.ř.) a není jím ani skutečnost, že účastník, nespokojený s rozhodováním soudce, podal z toho důvodu proti němu podnět k zahájení trestního stíhání. Při jednání, v němž byla námitka podjatosti vznesena, odvolací soud ve věci rozhodl, a proto nebyl důvod k předložení věci nadřízenému soudu podle § 15b odst. 1 o.s.ř.

Při rozhodování o věci samé vycházel odvolací soud ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, které odvolatel nezpochybnuje. Tvrzenou protiprávnost napadaných usnesení valné hromady posuzoval podle právních předpisů platných v době rozhodování valné hromady. V samotném řízení podle § 131 a § 183 obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“), zahájeném před 1.1.2001, soud pokračoval podle obchodního zákoníku ve znění platném v době rozhodování (čl. VIII., bod 17., zákona č. [370/2000](#) Sb.).

Neplatnost schválení napadaných usnesení spatřuje dovolatel v tom, že při znaleckém ocenění majetku ve znaleckých posudcích byla neprávě použita metoda tzv. diskontovaného provozního cash-flow, čímž byl porušen § 24 odst. 3 zákona č. [151/1997](#) Sb., o oceňování majetku. K této otázce odvolací soud uzavřel, že se ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně, že soudu nepřísluší přezkoumávat metodu ocenění užitou ve vzájemně si neodporujících posudcích znalců o ocenění majetku a závazků podle § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. Dále pak dospěl k závěru, že zákon č. [151/1997](#) Sb. se na oceňování majetku podle § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. nevztahuje, což lze dovodit především z textu poznámky 1 pod čarou, která na obchodní zákoník neodkazuje. Uvedený zákon platí i pro účely stanovené zvláštními předpisy v jeho části čtvrté až deváté, a ani tam obchodní zákoník jako zvláštní předpis uveden není. Kromě toho platí uvedený zákon tehdy, stanoví-li tak příslušný orgán v rámci svého oprávnění nebo dohodnou-li se tak strany. Žádná z těchto podmínek splněna není.

Závěry znaleckých posudků v projednávané věci si neodporují. Nejde o posudky znalců jmenovaných soudem a i kdyby bylo možné uvažovat o jejich přezkoumání analogicky podle § 127 odst. 2 o.s.ř., připadal by takový postup v úvahu jen tam, kde si posudky odporují. Z uvedeného vyplývá, že usnesení valné hromady o schválení ocenění majetku pod bodem 7 není v rozporu se zákonem. Proto nelze považovat za protiprávní ani navazující usnesení pod body 8 až 10, jejichž platnost navrhovatel napadá ze stejného důvodu. Žádosti navrhovatele na připuštění dovolání odvolací soud nevyhověl. Navrhovatel formuloval právní otázky, pro které chtěl připustit dovolání, na základě premisy, že ocenění bylo provedeno v rozporu se zákonem. Na tomto předpokladu však odvolací soud své rozhodnutí nepostavil, naopak tvrzený rozpor znaleckých posudků se zákonem č. [151/1997](#) Sb., neshledal.

Proti usnesení odvolacího soudu podal navrhovatel dovolání. Co do jeho přípustnosti odkázal na ustanovení § 237 odst. 1 písm. g), co do důvodů na ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o.s.ř.

V odůvodnění dovolání označil za nesprávný právní závěr odvolacího soudu o tom, že na znalecké posudky podle § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. se nevztahuje zákon č. [151/1997](#) Sb. a dozoval, že soudu nic nebrání v tom, aby přezkoumávaly znalecké posudky, které nejsou důkazním prostředkem ve smyslu ustanovení § 127 o.s.ř.

Podle dovolatele bylo řízení před odvolacím soudem postiženo vadou podle ustanovení § 237 odst. 1

písm. g) o.s.ř., když ve věci rozhodoval vyloučený soudce. Navrhovatel poté, co byla do protokolu zaznamenána účast na jednání odvolacího soudu, předložil písemnou námitku podjatosti vznesenou proti členovi odvolacího senátu JUDr. T. Odvolací soud rozhodl o vznesené námitce podjatosti sám. Takový postup považuje dovolatel za nesprávný. V části dvanácté, hlavy první, bodu 1. zákona č. [30/2000](#) Sb. (přechodná ustanovení), se určuje, že není-li dále stanoveno jinak, platí tento zákon i pro řízení zahájená přede dnem účinnosti tohoto zákona. „Podle bodu 5. se o návrzích na vyloučení soudce podaných před nabytím účinnosti tohoto zákona rozhodne podle dosavadních právních předpisů“. Ustanovení bodu 5. podle názoru dovolatele řeší pouze případy, kdy byl podán návrh na vyloučení soudce před nabytím účinnosti zákona č. [30/2000](#) Sb., a to v řízeních, která by se jinak i v tomto řídila obecným režimem stanoveným v bodu 1. Odvolací soud však pominul ustanovení bodu 15. přechodných ustanovení, podle kterého odvolání proti rozhodnutím soudu prvního stupně vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů. Ustanovení bodu 15. je podle navrhovatele ve vztahu speciality k obecným ustanovením, představovaným v tomto případě body 1. a 5 přechodných ustanovení a nelze je chápat jinak, než že celé řízení před odvolacím soudem proběhne podle dosavadních předpisů, tj. podle občanského soudního řádu ve znění před novelou provedenou zákonem č. [30/2000](#) Sb.

Navrhovatel požaduje, aby dovolací soud usnesení odvolacího soudu jakož i usnesení soudu prvního stupně zrušil a věc soudu prvního stupně vrátil k dalšímu řízení.

Společnost ve vyjádření k dovolání tvrdí, že dovolání navrhovatele je opožděné. Dále uvedla, že dovolatel napadaným usnesením žádnou újmu neutrpěl a pokouší se na základě nedůvodných a spekulativních argumentů zpochybnit platnost usnesení valné hromady z důvodů, s největší pravděpodobností ne zcela seriózních. Proto se společnost dovolává ustanovení § 56a obch. zák. Závěr dovolatele o tom, že na znalecký posudek podle ustanovení § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. se vztahuje zákon č. [151/1997](#) Sb., považuje společnost za nesprávný a poukazuje na to, že jej dovolatel nijak neodůvodnil. Postup odvolacího soudu při posuzování námitky podjatosti označila společnost za správný. Navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání zamítl.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17., zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony, se dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů, projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (tj. podle občanského soudního řádu ve znění účinném před 1.1.2001).

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 13., zákona č. [30/2000](#) Sb., se pro rozhodování o některých otázkách obchodní společnosti (§ 200e o.s.ř.) zahájená na návrh, který byl podán přede dnem účinnosti tohoto zákona, v prvním stupni použijí dosavadní právní předpisy.

Podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. g) o.s.ř. dovolání přípustné není.

Napadaný postup odvolacího soudu při posuzování námitky podjatosti soudce odvolacího soudu shledal dovolací soud správným.

Jestliže ustanovení části dvanácté, hlavy první (dále jen „přechodná ustanovení“), bodu 5. zákona č. [30/2000](#) Sb., určuje, že o návrzích na vyloučení soudců podaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se rozhodne podle dosavadních právních předpisů, nelze z toho logickým výkladem (postupem a contrario, jak správně uzavřel odvolací soud), než dovodit, že o návrzích na vyloučení soudců podaných po dni nabytí účinnosti uvedeného zákona se rozhodne podle tohoto zákona. Na tomto závěru nic nemění ustanovení bodu 15. přechodných ustanovení, kterého se dovolává navrhovatel, neboť toto ustanovení pouze určuje, kterým zákonem se řídí odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně v případě, že soud prvního stupně věc rozhodl před účinností zákona č. [30/2000](#) Sb., nebo ji rozhodl po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů.

Zatímco ustanovení bodu 5. přechodných ustanovení platí pro všechna řízení zahájená před účinností zákona č. [30/2000](#) Sb., ustanovení bodu 15. platí jen pro řízení některá, a to právě pro ta, která splňují podmínky v něm uvedené.

Dovolací soud se proto zabýval námitkou podjatosti soudce JUDr. V. T. v rámci dovolacího řízení. Závěry, které ohledně jeho podjatosti učinil odvolací soud, shledal zcela správnými. Navrhovatel odůvodnil námitku podjatosti tím, že JUDr. T. přezkoumával jako předseda senátu odvolacího soudu již několik rozhodnutí soudů prvního stupně v nichž byl navrhovatel účastníkem a jeho rozhodování budilo dojem, že „jeho cílem je zvýhodnit druhého účastníka sporu na úkor navrhovatelů.“

V podání uvedl příklady takových věcí s tím, že v některých případech JUDr. T. neprovedl navržené důkazy. Tvrdil rovněž, že „počet dovolacím soudem zrušených rozhodnutí ve vztahu k rozhodovací činnosti soudce T. je tak vysoký, že jej nelze vysvětlit pouze pochybením v rámci statistického průměru.“ Dále pak sdělil, že na JUDr. T. podal trestní oznámení, které bylo dle obvodního státního zastupitelství postoupeno předsedovi Vrchního soudu, takže se o něm JUDr. T. pravděpodobně dozvěděl.

Jak správně uzavřel odvolací soud z ustanovení § 14 odst. 4 o.s.ř., ve znění rozhodném pro posouzení námitky podjatosti vyplývá, že důvodem pro vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v rozhodování soudce v jiných věcech a není jím - sama o sobě - ani skutečnost, že účastník, nespokojený s rozhodováním soudce, podal z toho důvodu proti němu podnět k zahájení trestního stíhání. Protože jiné důvody podjatosti soudce dovolatel neuvedl, je třeba uzavřít, že JUDr. T. není vyloučen z projednávání a rozhodování věci.

Dovolání je však přípustné podle ustanovení § 239 odst. 2 o.s.ř

Předpokladem přípustnosti dovolání podle § 239 odst. 2 o.s.ř. je závěr dovolacího soudu, že rozhodnutí odvolacího soudu nebo některá v něm řešená právní otázka, mají po právní stránce zásadní význam. Přitom otázku, zda dovoláním napadené rozhodnutí má po právní stránce zásadní význam, řeší dovolací soud jako otázku předběžnou. Teprve kladným závěrem dovolacího soudu se stává dovolání přípustným.

O rozhodnutí odvolacího soudu, které má po právní stránce zásadní význam se jedná, jestliže je v rozhodnutí řešena právní otázka významná nejen pro rozhodnutí v projednávané věci. Přitom musí jít

o otázku, která dosud není řešena v rozhodovací praxi vyšších soudů (anebo v ní není řešena jednotně) a která není řešena ani v rozhodnutí nižšího soudu publikovaném ve sbírce soudních rozhodnutí, ani ve stanovisku Nejvyššího soudu, popřípadě o případ, kdy napadené rozhodnutí řeší určitou právní otázku v rozporu s publikovanou judikaturou. Za otázku zásadního právního významu nelze považovat takovou otázku, která byla v napadeném rozhodnutí řešena v souladu s ustálenou soudní praxí.

Mimo předpokladu včasného návrhu na vyslovení přípustnosti dovolání (který byl v dané věci naplněn) může být dovolání ve smyslu citovaného ustanovení přípustné jen tehdy, jde-li o řešení právní otázky (jiné otázky, zejména posouzení správnosti nebo úplnosti skutkových zjištění, přípustnost neumožňují) a jde-li zároveň o právní otázku zásadního významu.

Zásadní právní význam dovolací soud shledává (a potud má dovolání za přípustné) v řešení otázky, zda se na znalecký posudek podle § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. vztahuje zákon č. [151/1997](#) Sb.

Odvolací soud uzavřel, že na tento znalecký posudek se zákon č. [151/1997](#) Sb., nevztahuje. Dovedil tedy, že napadené usnesení v rozporu se zákonem není. Otázkou rozporu usnesení, kterým se schvaluje ocenění majetku a závazků společnosti, se zákonem, se proto vůbec nezabýval, a tedy na ní ani nezaložil své rozhodnutí. V důsledku toho se nezabýval ani druhou otázkou, ohledně které se dovolatel domáhal připuštění dovolání.

V ustanovení § 1 zákona č. [151/1997](#) Sb., se určuje, že:

„(1) Zákon upravuje způsoby oceňování věcí, práv a jiných majetkových hodnot (dále jen "majetek") a služeb pro účely stanovené zvláštními předpisy.1) Odkazují-li tyto předpisy na cenový nebo zvláštní předpis pro ocenění majetku nebo služby k jinému účelu než pro prodej, rozumí se tímto předpisem tento zákon. Zákon platí i pro účely stanovené zvláštními předpisy uvedenými v části čtvrté až deváté tohoto zákona a dále tehdy, stanoví-li tak příslušný orgán v rámci svého oprávnění nebo dohodnou-li se tak strany.

(2) Zákon se nevztahuje na sjednávání cen2) a neplatí pro oceňování přírodních zdrojů kromě lesů.

(3) Ustanovení tohoto zákona se nepoužijí

a) v případech, kdy zvláštní předpis stanoví odlišný způsob oceňování,3)

b) při převádění majetku podle zvláštního předpisu.4)“

V poznámce 1 pod čarou pak odkazuje na zvláštní předpisy, kterými jsou: § 18 odst. 2 zákona č.

[248/1992](#) Sb., o investičních společnostech a investičních fondech, § 5 odst. 2 zákona č.

[338/1992](#) Sb., o dani z nemovitostí, ve znění zákona č. [242/1994](#) Sb., § 33 zákona č. [42/1994](#) Sb., o

penzijním připojištění se státním příspěvkem, § 2 odst. 1 a 3 vyhlášky č. [122/1984](#) Sb., o náhradách

za vyvlastnění staveb pozemků, porostů a práv k nim, § 3 vyhlášky č. [612/1992](#) Sb., o odměnách

notářů a správců dědictví, § 2, 4 až 9 č. [81/1996](#) Sb., o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody

způsobené na produkčních funkcích lesa.

Z ustanovení § 1 odstavce 1 první věty zákona č. [151/1997](#) Sb., vyplývá, že tento zákon se nevztahuje na veškerá oceňování majetku, ale vztahuje se pouze na oceňování majetku pro účely, které stanoví zvláštní předpisy, tj. že se použije pouze tehdy, jestliže předpis na tento zákon odkazuje.

Tento závěr lze učinit nejen z dikce citovaného ustanovení, ale i z toho, že zákon č. [151/1997](#) Sb., novelizoval v části čtvrté až deváté několik právních předpisů, které dříve odkaz na zvláštní předpis neobsahovaly tak, že do nich takový odkaz vložil. (Takový odkaz ostatně obsahují i všechny zákony,

uvedené v poznámce pod čarou k § 1 odst. 1 zákona č. [151/1997 Sb.](#)). Z uvedeného tedy lze dovodit, že jestliže obchodní zákoník v ustanovení § 69a odst. 3 písm. c) pro ocenění majetku a závazků společností zúčastněných na sloučení, splynutí, přeměně anebo rozdělení na zvláštní předpis neodkazuje, není takové ocenění podrobena režimu zákona č. [151/1997 Sb.](#)

Ke stejnému závěru lze dospět i teleologickým výkladem. I když poznámky pod čarou nejsou součástí normativního textu právního předpisu, lze jich při teleologickém výkladu zákona využít ke zjištění účelu, který zákon sleduje.

Odkazované ustanovení § 18 odst. 2 zákona č. [248/1992 Sb.](#), ve znění účinném k 1.1.1998, tj. ke dni, kdy nabyl účinnosti zákon č. [151/1997 Sb.](#), upravovalo oceňování movitých a nemovitých věcí před nákupem pro investiční nebo podílový fond a dále ve lhůtách, stanovených ve statutu fondu, nejméně však jedenkrát ročně. Stanovilo, že ocenění se provede podle předpisů platných v době, kdy se provádí. Není-li těchto předpisů, provede je soudní znalec nezávislý na investiční společnosti nebo na investičním fondu.

Ustanovení § 33 zákona č. [42/1994 Sb.](#) upravuje oceňování nemovitostí a movitých věcí před jejich nákupem pro penzijní fond a dále ve lhůtách stanovených ve statutu penzijního fondu, nejméně však jedenkrát ročně. Ocenění se provede podle předpisů platných v době, kdy se ocenění provádí.

Ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. [338/1992 Sb.](#) určuje, jak se stanoví základ daně u pozemků hospodářských lesů a některých rybníků, přičemž odkazuje na platné cenové předpisy.

Ustanovení § 2 odst. 1 a 3 vyhlášky č. [122/1984 Sb.](#), upravují náhradu za některé stavby, pozemky a porosty přičemž odkazuje na výši ceny zjištěné či sjednané podle platných cenových předpisů.

Ustanovení § 3 vyhlášky č. [612/1992 Sb.](#), stanovila za základ odměny notáře hodnotu předmětu notářského úkonu nebo úplatu v dohodnuté výši, jde-li o smlouvu o úplatném převodu. Pokud byla hodnota nebo úplata nižší než cena zjištěná podle cenových předpisů, byla základem odměny cena zjištěná.

Ustanovení § 2, 4 až 9 vyhlášky č. [81/1996 Sb.](#), upravuje způsob výpočtu škody z trvalého odnětí plnění produkční funkce změnou druhu pozemku, z poškození plnění produkční funkce, ze zničení lesního porostu, z předčasného smýcení lesního porostu, ze snížení přírůstku lesního porostu a ze snížení kvality a produkce lesního porostu, vůči orgánu státní správy (státu).

Jak patrně z uvedeného, odkazované předpisy upravují (či upravovaly) oceňování majetku pro účely jeho zdanění, či jeho úhrady nebo úhrady škody na něm způsobené státem anebo při stanovení hodnoty majetku tam, kde je tento majetek podroben zvláštnímu dozoru státu. To platí obdobně i pro předpisy uvedené v části čtvrté až deváté zákona č. [151/1997 Sb.](#) Přitom všechny tyto předpisy odkazují na použití zvláštního předpisu pro účely ocenění.

Z uvedeného lze dovodit, že oceňování podle zákona č. [151/1997](#) Sb., připadá v úvahu právě jen v těch případech, kdy právní předpis odkazuje na použití zvláštního předpisu pro ocenění, jestliže existuje veřejný zájem na tom, aby ocenění proběhlo podle zákonem stanovených pravidel.

Taková situace ale v případě oceňování majetku pro účely ustanovení § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. nenastává. Účelem uvedeného ustanovení je připravit podkladový materiál pro rozhodování společníků či valné hromady o sloučení, splynutí rozdělení nebo přeměně obchodní společnosti, tj. právnické osoby, která není podrobena státnímu dozoru tak, jak jsou mu podrobeny investiční, podílové a penzijní fondy. Společníci či valné hromady obchodních společností mohou rozhodovat o své změně podle ustanovení § 69a obch. zák. bez jakékoli ingerence státu s výjimkou případů, kdy zvláštní právní předpis výslovně stanoví možnost takové ingerence (např. § 8 v době rozhodování valné hromady platného zákona č. [63/1991](#) Sb.).

Závěr odvolacího soudu, že se pro účely ocenění podle ustanovení § 69a odst. 3 písm. c) obch. zák. nepoužije zákon č. [151/1997](#) Sb., je tedy správný a usnesení, kterým valná hromada schválila ocenění majetku pro účely sloučení, není neplatné pro rozpor se zákonem č. [151/1997](#) Sb. Z téhož důvodu pak nejsou neplatná ani navazující usnesení, jejichž neplatnost dovolatel zakládal na neplatnosti usnesení o schválení ocenění majetku za účelem sloučení.

Protože rozhodnutí odvolacího soudu je správné, Nejvyšší soud dovolání podle ustanovení § 243b odst. 1 o.s.ř. zamítl.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Valná hromada](#)
- [Směnečný a šekový platební rozkaz, prominutí zmeškání lhůty \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o dílo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Veřejné zakázky](#)
- [Výklad právních předpisů, přepravní smlouva](#)
- [Smluvní pokuta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zpráva o vztazích](#)
- [Zákaz konkurence](#)
- [Vypořádací podíl v bytovém družstvu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Základní kapitál](#)